

Framtidens parker och trädgårdar –
hur utvecklar vi det gröna kulturarvet!

Den gröna besöksnäringen – framgångsfaktorer och utmaningar med utgångspunkt i Enköping och Sundbyberg

Tomas Lindvall
Teknisk Chef / Sundbybergs stad
2018-10-18

ENKÖPINGS KOMMUN

Mälardalsregionen, ca 70 km väster Stockholm.
44.000 invånare / 1 200 km² = 37 invånare / km²

ENKÖPINGS PARKER

- 1980-talet nya strategier
- Stegvis utveckling / omprioriteringar. Fokus spännande, varierande och skötselnåla planteringar. Växtmaterial för att skapa upplevelser hela året.
- Utveckling av "Fickparker"
- Fokus på resultat, hållbarhet och utveckling

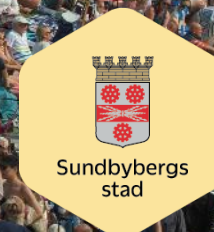

Sundbybergs stad

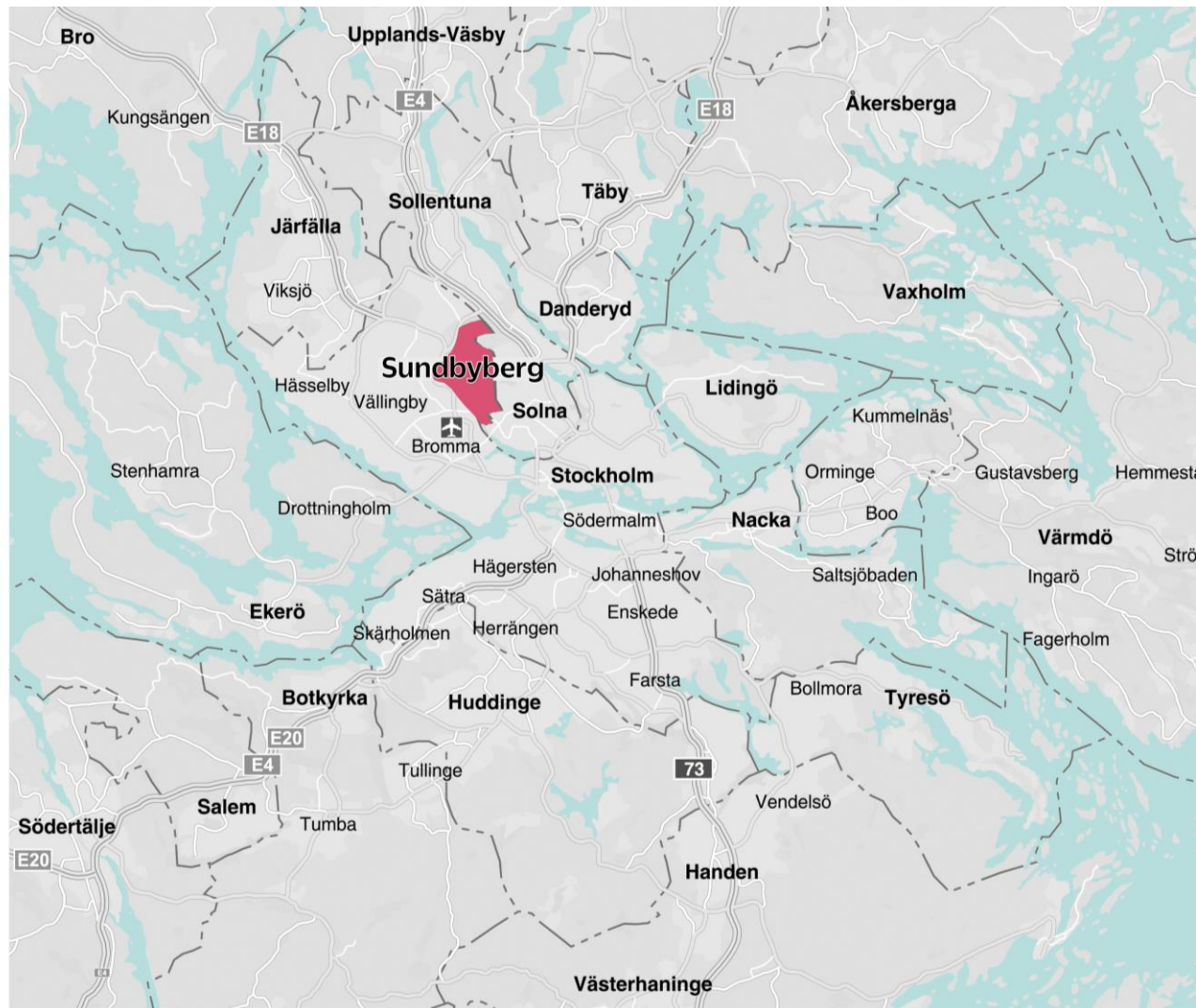
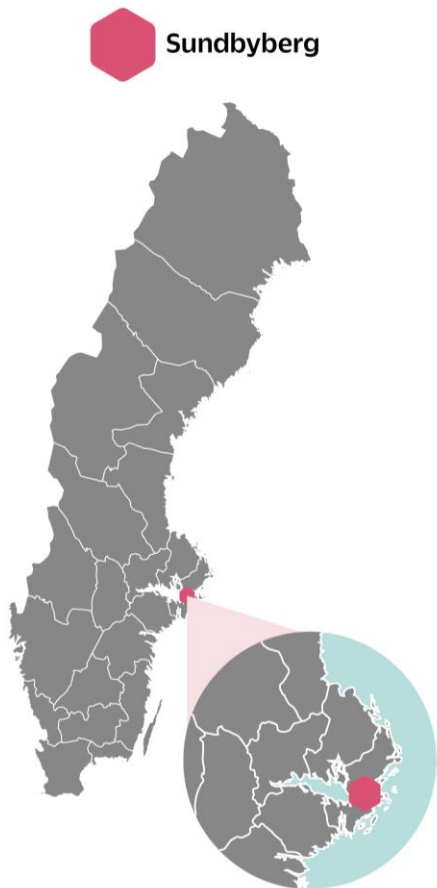
9 kvadratkilometer – Sveriges minsta kommun till ytan

Mer än 5 500 invånare / km²

Årets superkommun 2015 och 2017

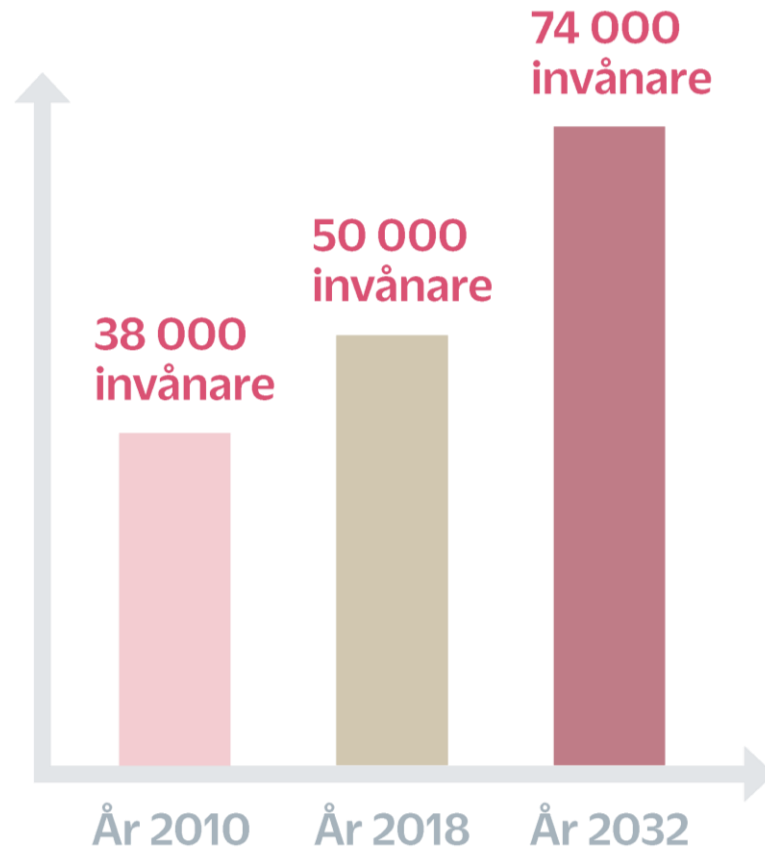
Vi ligger mitt i Storstockholmsregionen

Vi växer i snabb takt.

Totalt planeras det för 16 000 nya bostäder fram till år 2030.

Innebär stora möjligheter men även utmaningar för en hållbar stadsutveckling.

Tulegatan – Tuletornen, Vera arkitekter, Wallenstam

Hamngatan – Trähus, Wingårdhs Arkitekter, Folkhem

Stadsutvecklingsområden

Illustration: Utopia, Wåhlin Fastigheter

Illustration: Tengbom, Förvaltaren

Illustration: Sandell Sandberg, Wallenstam

Sundbyberg växer med dig!

Sundbybergs nya stadskärna

Idébild nederst: Hur Sundbybergs torg kan se ut i framtiden när järnvägen läggs i tunnel. Vy norrut, från Landsvägen mot Järnvägsgatan.

Hur skapa möjlighet till destinationsutveckling och utveckling av de gröna stadsmiljöerna?

1 Skapa förutsägbarhet, långsiktighet och säkerställa leverans

Målbild att tillsammans ha delad syn och skapa hållbarhet gällande bland annat:

- Vision och andra styrdokument som t.ex. Översiktsplan
- Större stadsutvecklingsprojekt / bostadsbyggnadstakt
- Investeringar / reinvesteringar
- Drift- och underhållsresurser / förvaltningsorganisation
- Servicenivåer

PARKVISION 2015

Vision för utveckling av Enköping som
park-och trädgårdsstad

Antagen i TN 2004-09-14

Enköpings kommunfullmäktiges Långsiktiga strategiska mål 2012-2015

Exempel

- Hållbar utveckling – Goda gröna Enköping / Attraktiva vistelsemiljöer m.m.
- God livskvalité – Trygghet och trivsel / upplevelser
- God kompetensförsörjning – Attraktiv arbetsgivare / koncernsyn (optimera helheten / medborgar- / kundperspektiv)

Vår Vision 2030

Sundbyberg växer med dig!

Levande

Sundbyberg är en levande, trygg och samanhållen stad med liv och rörelse i alla stadsdelar. Staden är fylld av mötesplatser, ett stadsliv med all tänkbar service och gröna platser. Det är en stad där hela världen får plats – en stad för dig och hela ditt liv.

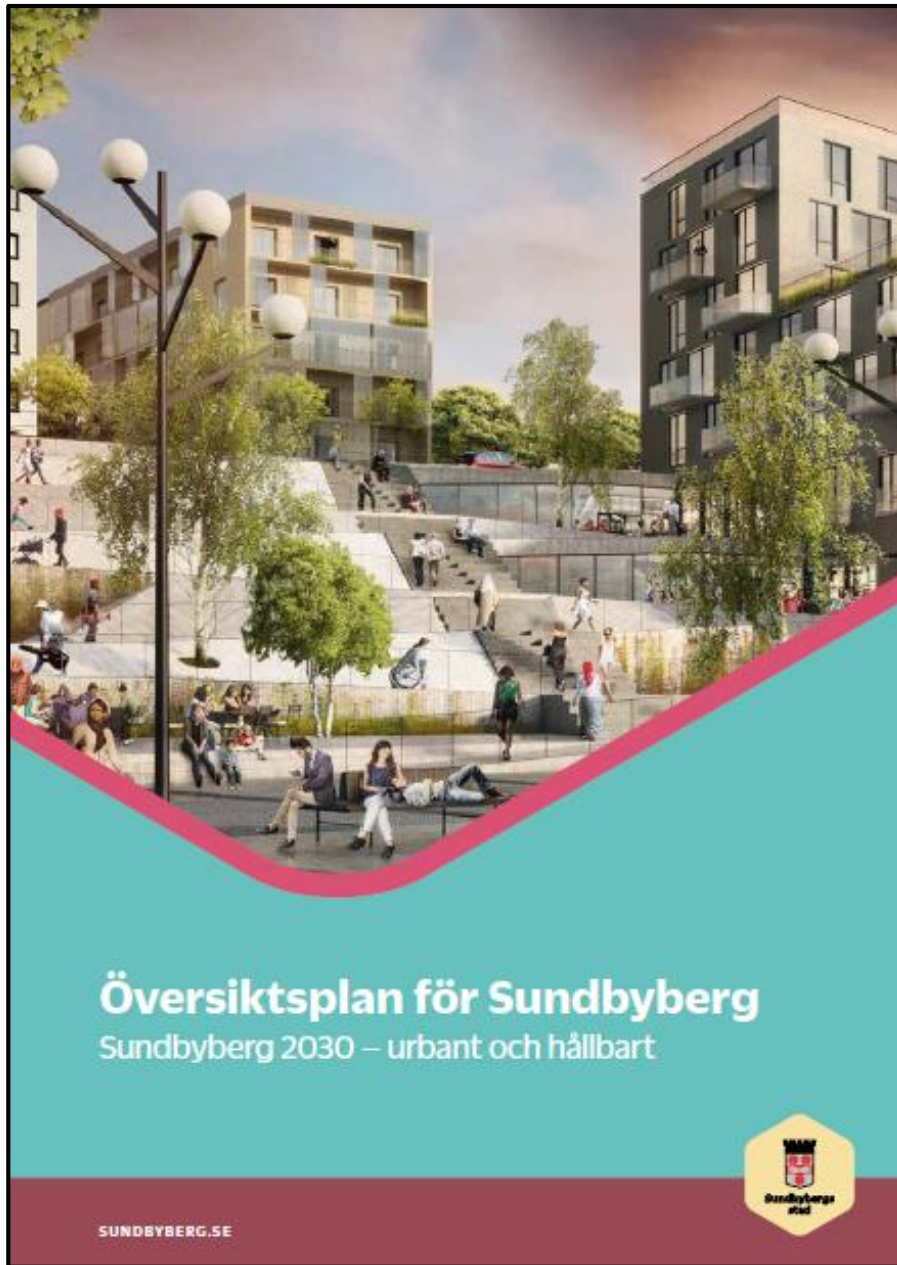
Nytänkande

Sundbyberg är en nytänkande, kreativ och modig stad. Här är vi nyfikna och flexibla och vågar göra annorlunda för att ständigt utvecklas och förbättras. En stad fylld av möjligheter för dig som vill växa och utvecklas.

Tillsammans

Sundbyberg är en stad fylld av gemenskap och närhet. Här finns plats för alla människor oavsett livsstil eller förutsättningar. Vi samarbetar och hjälps åt för att lyckas. Vi är en stad som växer bäst tillsammans.

Översiktsplan för Sundbyberg

Sundbyberg 2030 – urbant och hållbart

SUNDBYBERG.SE

Sundbyberg växer med dig!

Vision 2030

Sundbyberg växer med dig!
"Levande, nytänkande, tillsammans"

ÖP 2030

"Sundbyberg 2030 – urbant och hållbart"

ÖP 2030 ger utifrån Vision 2030
"Målbilder för Sundbybergs stadsutveckling"

En sammanhållen
stad

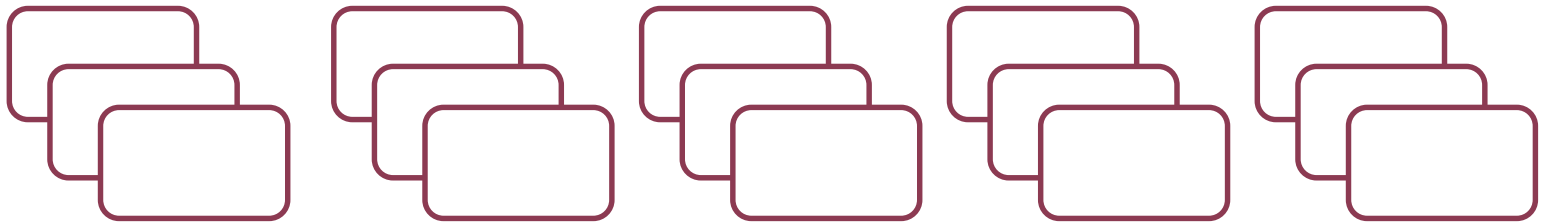
Plats för alla

Grönska och
vatten av god
kvalitet

Levande stadsrum

Den smarta
staden

Strategier konkretiserar målbilderna

Grönska och vatten av god kvalitet

Strategier

- Stadens vatten ska bli en mer visuell del i stadsmiljön
- Strandpromenaden längs Bällstaån ska utvecklas till ett attraktivt stråk
- Stadens gröna och blå band ska stärkas och utvecklas
- Stadens gröna pärlor ska fortsätta att utvecklas
- Ekosystemtjänster ska användas i planeringen och utvecklingen av staden
- Vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag ska förbättras

Teknisk handbok

Anvisning för hållbara och
nytänkande stadsmiljölösningar

2017

WWW.SUNDBYBERG.SE

Mobilitetsprogram

för Sundbybergs stad

Dokumenttyp: Program
Antaget av: Kommunfullmäktige
Statue: Fastställt
Giltighetstid: Gäller fr.o.m. 2018-01-01 och till vidare

WWW.SUNDBYBERG.SE

Sundbyberg växer med dig!

2 - Skapa förutsättningar för helhetsansvar

- **Helhetsansvar för hela stadsmiljön.**
Både drift, underhåll och utveckling.
Såväl operativt som strategiskt ansvar.

En grön tråd - från idé och genomförande till fortsatt drift – skapar bland annat engagemang, stolthet, kontinuitet, kompetensutveckling, och ständiga förbättringar.

- **Organisationsform är en viktig faktor**

I både Sundbyberg och Enköping är egen regi i kombination med duktiga entreprenörer en av framgångsfaktorerna.

Verksamhetsidé
Vi underhåller och utvecklar ett hållbart Sundbyberg för alla!

Olika miljöer i Enköpings kommun som parkorganisationen ansvarar för

Sundbyberg växer med dig!

3 - Skapa förutsättningar för kontinuerlig utveckling av nya och befintliga miljöer

- Säkerställ resurser för att vårda och utveckla befintliga stadsmiljöer.
- Utveckla nya miljöer och mötesplatser, både permanenta och temporära.
- Ha ambitiösa men realistiska målbilder.
- Våga testa nytt i olika skalor

Våra parker

STOCKHOLMS
STAD

SOLLENTUNA
KOMMUN

Rissne

- 1. Rissne centrum
- 2. Rissne äng

Duvbo

- 3. Duvmossen
- 4. Ekbacken
- 5. Lodet
- 6. Karlaplan
- 7. Solparken
- 8. Duvboparken
- 9. Björkdungen

Centrala Sundbyberg

- 10. Kanalparken
- 11. Granparken
- 12. Furuparken
- 13. Marabouparken
- 14. Tomparken
- 15. Tuljeparken
- 16. Lötsjöparken
- 17. Golfängarna
- 18. Vackra vägen
- 19. Kyrkoparken

SOLNA
STAD

Lilla Alby

- 20. Tuvanparken
- 21. Lilla Alby park
- 22. Stångårdsparken

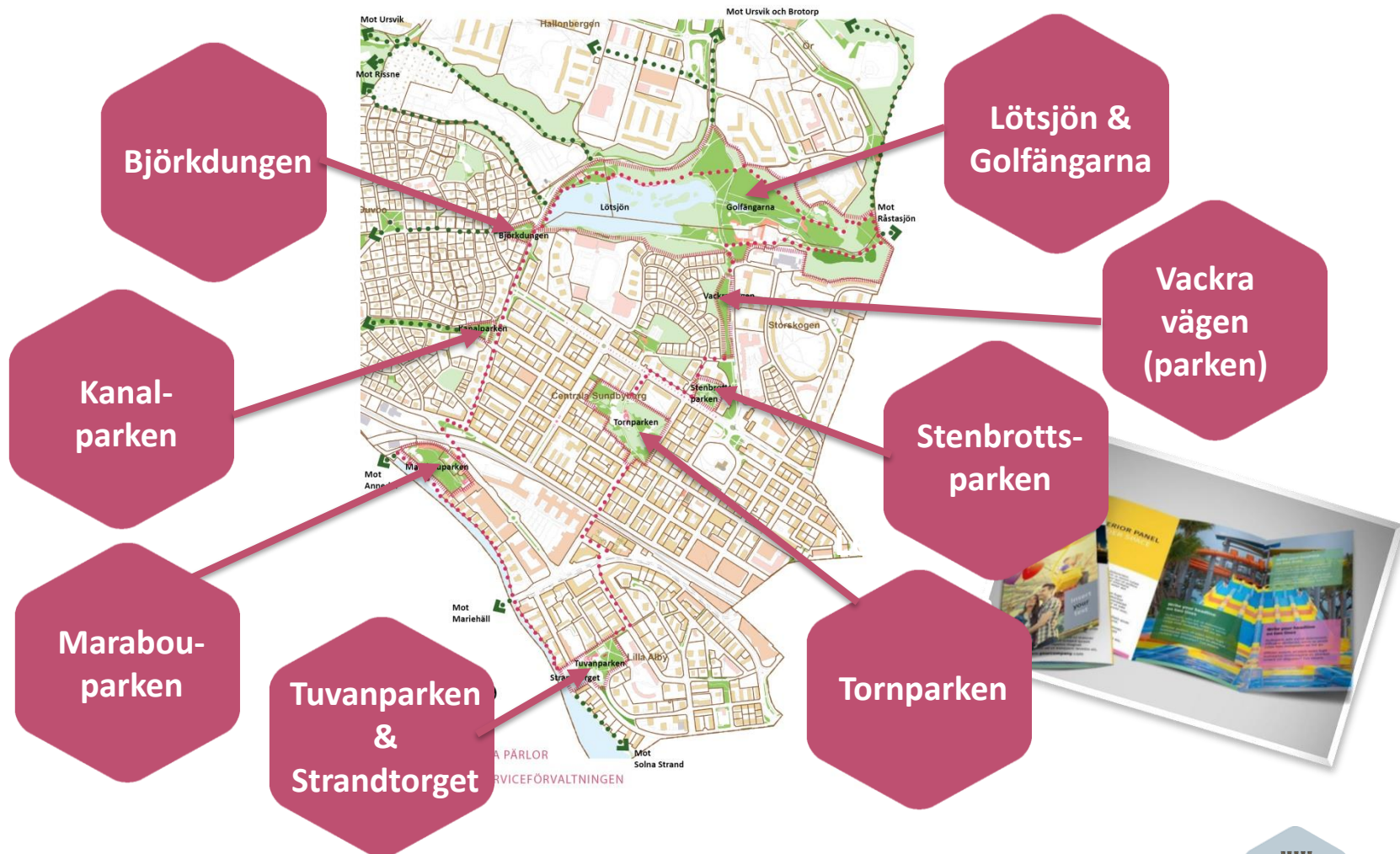

Golfängarna med Lötsjön är stadens viktigaste gröna vardagsrum, en lugn oas såväl som stadens scen.

Koncept "Sundbybergs Gröna Pärlor"

- en parkpromenad, planeringsverktyg och varumärkesutveckling

Marabouparken

Illustrationsplan skala 1:1000 (A4)

Fakta om Marabouparken

Marabouparken är en kulturminnesmärkt anläggning där konst och natur, öppet och slutet, allmänt och privat möts och förenas på ett fantastiskt sätt. På 1930-talet köpte chokladfabriken Marabou tomten av Sundbybergs stad på villkor att även allmänheten skulle få tillgång till den park som planerades för personalen. Mellan 1937-1955 gestaltade den kände landskapsarkitekten Sven Hermelin parken i olika omgångar. År 2002 köpte Sundbybergs stad Marabouparken, det gamla kakaolaboratoriet och de 16 konstverken i skulptursamlingen som idag återfinns runt om i parken. Parkrummet är uppdelat i en övre och en nedre del, där den övre delens skulpturer omges av rumsbildande perenn vegetation, medan den nedre delens öppna gräsyta med plaskdamm och paviljonger kantas av säsong- och perennplanteringar, samt en "hemlig" rhododendronlund. Något som utmärker Marabouparken från många andra parker är dess "oaskaraktär" av omslutenhet, vilket ger en speciell särprägel. Marabouparken är en mycket populär park, och en grön oas som nyttjas av såväl besökare till konsthallen och skulpturparken som för de som enbart söker rekreation och utflykter i det gröna. (ur Grönplan för Sundbyberg, 2011, ss. 44-45)

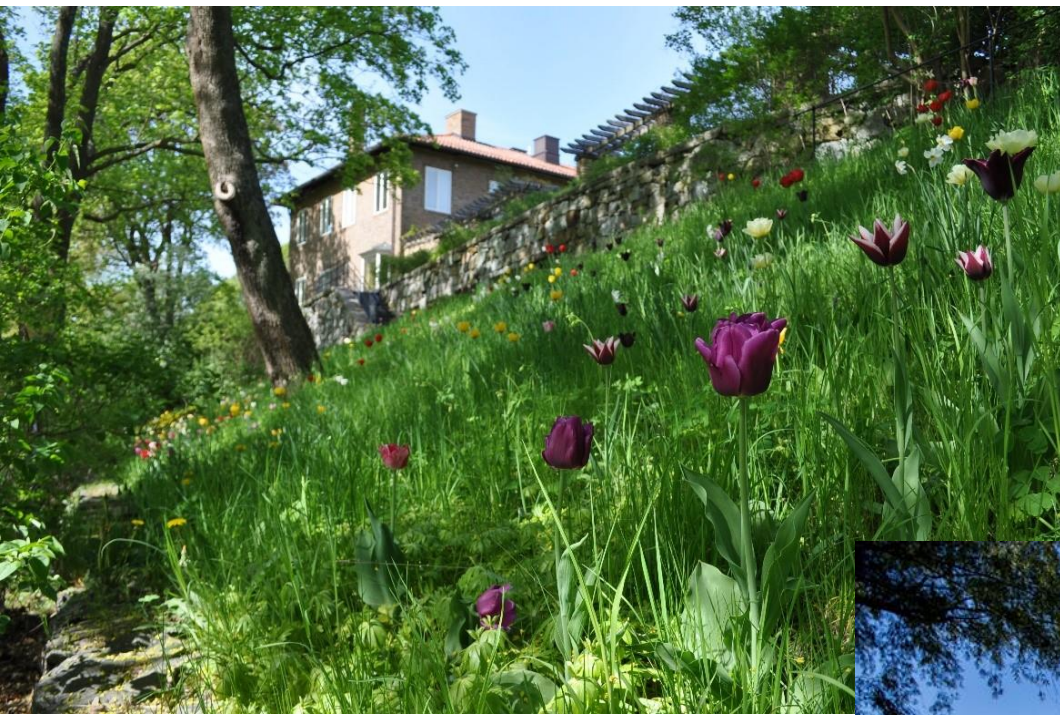
Innehåll & Karaktär

- Parkstorlek: 1,3 ha
- Park
- Konst & Kultur
- Lekplats (1-6 år)
- Barnbad
- Restaurang & Café

Hitta hit

- GPS: 59°21',51,1"N 17°57',23,6"E
- Tunnelbana: Sundbybergs centrum
- Tvärbana: Bällsta bro
- Busshållplats: Lövströms allé

Sundbybergs gröna pärlor

Beständiga pärlor

Sundbybergs gröna pärlor

Beständiga pärlor

Temporära pärlor & mötesplatser

Välkommen till Sundbybergs pop up-parker!

Fram till 24 september hittar du pop up-parkerna "Vår trädgård", "Lilla balkongen" och "Gemensamt vardagsrum" längst Sturegatan. Här kan du äta bär från trädgården, bjuda in vännerna till balkongen eller luta dig tillbaka i vardagsrummet. Pop up-parker är temporära parker som tillfälligt ändrar användningen av ytor i staden. Varmt välkommen!

TEKNISKA ENHETEN

Besök även en annan oas i staden, Strandliv, en aktivitetsyta mellan Marabouparken och Bällstaviken. Där kan du spela boule, pingis eller låna en skateboard och mycket mer. Eller varför inte bara äta en glass i solen? Strandliv är öppet till slutet av augusti.

Temporära mötesplatser / upplevelser

Pop up-parker, Sturegatan

”Vår trädgård”

Temporära mötesplatser/upplevelser

Pop up-parker, Sturegatan

Temporära mötesplatser/upplevelser

Pop up-parker, Sturegatan

Temporära mötesplatser

Gröna hexagonerna, Sundbybergs torg

Temporära mötesplatser / upplevelser

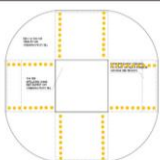
Ljusduschen, Sundbybergs torg

Förslag till utvärdig belysning av ljusdusch

LEDSTRIP RX HD IP67

En professionell LED-belysning med "hot patch", vilket innebär att svettdroppar inte dräneras in i ledarna som skapar ett jämnt och prickigt ljus även i låga profiler. Mycket god färgåtergivning, RA > 90 för ett naturligt uttryck. IP67 allväntande. Lössvass som standard fyller på fem meter med självhäftande hög-clip och anslutningskabel för snabba och enkla installation. Kan även mätvärden i löskade längder. Ordon beställs separat efter enskilda detaljer och planering.

Principritning Ljusdusch – diskussionsunderlag 2017-04-21

Tommy Goven, SVENSK LJUSFAKTA, Tomtevägen 23, 131 41 Nacka/Sockholm - Tel: +46 70 594 04 07, mailto: tommy.goven@ljusfakta.se

SVENSK LJUSFAKTA

Sundbybergs stad Stefan Bergström/Bengt Larsson/Tomas Lindvall, Svensk Ljusfakta Tommy Goven, Land Landskap Helena Eriksson.
Produktion Svetsbolaget Conrad / Atelje Lyktan

Sundbyberg växer med dig!

Temporära mötesplatser/upplevelse

Sundbybergs blomsteråkrar/ängar

4 - Arbeta målmedvetet med information/ kommunikation / samverkan

facebook [Gå med](#) E-post eller telefo

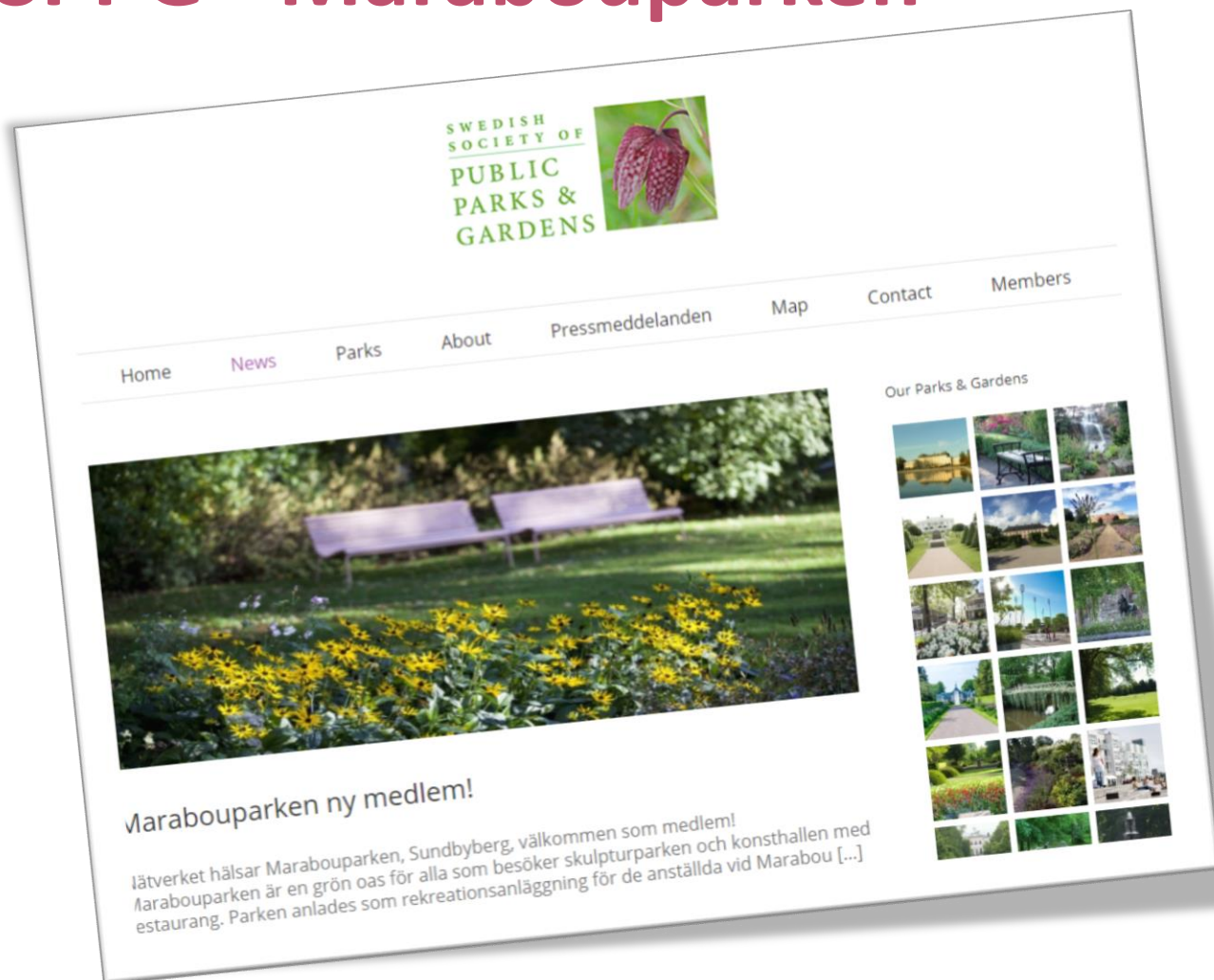
Sundbybergs stad
den 20 juli kl. 06:26 · €

Våra blomsterängar lockar fem gånger så många insekter som en vanlig gräsmatta. Sedan vi planterade ängarna har antalet arter av till exempel fjärilar, humlor och bin ökat vid Golfängarna. De pollinerar växter och får parken att växa och frodas! 🐝 🌻

4,1t visningar
308 gilla-markeringar 15 kommentarer 19 delningar

[Dela](#)

SSPPG - Marabouparken

SSPPG - tema

”Surrande parker och trädgårdar”

#surrandeparker

SURRANDE PARKER OCH TRÄDGÅRDAR

Växter till våra vänner pollinatörerna

Surrande parker och trädgårdar – kampanj för ökad pollinering
Besökare i flera av nätverket SSPPG:s parker och trädgårdar kommer i vår och sommar att kunna lära sig vilka växter som är matnyttiga för bin, fjärilar, blomflugor och andra pollinerande insekter. Lokala biodlare ska visa hur bin och biodling bidrar till pollineringen.

Kampanjen Surrande parker och trädgårdar är ett samarbete mellan park- och trädgårdsnätverket Swedish Society of Public Parks and Gardens, SSPPG, och föreningen Svenska Bin. Kampanjen startar på Nordiska Trädgårdar på Stockholmsmässan 22-25 mars och drar sedan igång under Pollineringsveckan 19-27 maj.

En ny och lättillgänglig guide med bivänliga växter har tagits fram av Svenska Bin i samarbete med Swedish Society of Public Parks & Gardens och Artur Larsson på ArtDatabanken. Växtguiden innehåller ett urval av växter, lökar, buskar och träd som gynnar våra vänner pollinatörerna och som skapar uterum där de kan trivas.

Ladda ner växtguiden här!

Surrande Parker och trädgårdar på Nordiska trädgårdar 22-25 mars på Stockholmsmässan:
Representanter för nätverket SSPPG och Svenska Bin finns i Enköpings parkers monter 09-29. Besök oss gärna där så berättar vi mer.

Trädgårdsdagen i Enköping

Idéträdgård ”Mötesplats för alla”

Åpromenaden/Enköping. Samverkan med lokalt/internationellt företag.

5 - Skapa förutsättningar för ledarskap, medarbetarskap och teamarbete

- Arbeta med visioner, målbilder, reflektion, återkoppling och krav, såväl i vardagen som i långsiktig planering.
- Arbeta med små ständiga förbättringar och fokus på vad teamet kan påverka. Alla lika viktiga – bara olika funktioner.
- Arbeta med dialogen/kommunikationen/informationen och synliggöra allt bra som görs och ansvaras för på olika sätt.
- Utveckla varumärket, såväl arbetsgivarvarumärket som destinationen, för att bibehålla och attrahera medarbetare.
- Inspirera varandra, tänk på småpratets betydelse och våga i vardagen!

Välkomna till Sundbyberg! Tack!

tomas.lindvall@sundbyberg.se

